

COI Focus

IRAK

Corruptie en documentenfraude

20 mei 2021 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Lijst van afkortingen	3
Inleiding.....	4
1. Corruptie	5
2. Maatregelen tegen corruptie	8
3. Documentenfraude	10
3.1. Identiteitskaart.....	10
3.2. Paspoort.....	11
3.3. Nationaliteitsbewijs.....	12
3.4. Andere documenten	12
4. Mensensmokkel.....	13
Samenvatting	15
Bibliografie.....	16

Lijst van afkortingen

AINA	Assyrian International News Agency
AFP	Agence France-Presse
AI	Amnesty International
BBC	British Broadcasting Corporation
CPI	Iraqi Commission on Public Integrity
DFAT	Department of Foreign Affairs and Trade (Australia)
IDMC	Internal Displacement Monitoring Centre
IDP	Internally Displaced Person
IOM	International Organization for Migration
IRB	Immigration and Refugee Board of Canada
KAR	Koerdische Autonome Regio
Landinfo	Norwegian Country of Origin Information Centre
MENA	Middle East and North Africa
NRC	Norwegian Refugee Council
PDS	Public Distribution System
SIGIR	Special Inspector General for Iraqi Reconstruction
SSI	Strategic Studies Institute
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
USDOS	United States Department of State

Inleiding

Deze COI Focus schetst een beeld van de prevalentie van corruptie en documentenfraude in Irak. Uitgaande van de definitie van de Wereldbank die corruptie omschrijft als het misbruik van een openbare functie ten bate van persoonlijk gewin¹ beschrijft dit rapport in welke mate de Iraakse overheidsinstellingen door corruptie aangetast worden. In het tweede hoofdstuk komen de maatregelen aan bod die de Iraakse overheid neemt om corruptie tegen te gaan. Het hierop volgende hoofdstuk licht toe hoe courant documentenfraude is in Irak. Tenslotte komt de verwevenheid van mensensmokkel en de handel in vervalste documenten aan bod.

Het doel van deze COI Focus is niet om een integraal overzicht van dit thema op te stellen. Volgend onderzoek dient ter ondersteuning van de dossierbehandeling in asielzaken. Het is een hulpmiddel om de bewijswaarde van de verschillende documenten die in asielzaken voorgelegd worden correct in te schatten.

Deze COI Focus is gebaseerd op openbaar beschikbare bronnen. Het betreft een update van een gelijknamig rapport, gedateerd op 12 juli 2019.

De verslagperiode van deze COI Focus loopt tot 20 mei 2021.

¹ World Bank, 19/02/2020, [url](#)

1. Corruptie

In het jaarlijkse mensenrechtenrapport van 2020 rapporteert het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken wijdverspreide en systematische corruptie in Iraakse overheidsinstellingen. Ook in 2020 zijn er tal van berichten van corrupte praktijken door politici en overheidsbeambten op alle bestuursniveaus in Irak, inclusief in de Koerdische Autonome Regio (KAR). Gewapende milities zijn rechtstreeks betrokken en houden omkoopbare politici en ambtenaren een hand boven het hoofd. Politieke inmenging, onduidelijke regelgeving en een gebrek aan transparantie belemmeren gerechtelijke onderzoeken naar corruptie. Onafhankelijk onderzoek naar corruptie door de media of ngo's blijft beperkt, onder meer vanwege de bedreigingen, de intimidatie en het geweld waaraan journalisten of activisten die corruptie aankaarten blootstaan.² Volgens een lid van het Iraakse Parlement Services Committee zijn in de periode 2003-2019 meer dan 6.000 fictieve projecten opgezet in Irak. De kosten van deze fantoomprojecten ("phantom projects") lopen op tot 176 miljard dollar.³ Een parlementaire commissie schat dat corruptie de Iraakse staatskas in de periode 2003-2018 zo'n 320 miljard dollar lichter maakt.⁴

Freedom House omschrijft corruptie als een aanhoudend probleem van buitengewone proporties in Irak, inclusief in de KAR. Corruptie bedreigt de politieke stabiliteit van het land en geldt als een van de voornaamste aanleidingen voor de grootschalige protesten die sinds 2019 in de Iraakse steden plaatsvinden. Politieke partijen werken maatregelen om corruptie te bestrijden tegen omdat ze de ministeries die ze beheren gebruiken om fondsen af te leiden. Ook voor de toekenning van overheidscontracten krijgen politieke partijen van ondernemers geld toegeschoven. Onderzoekers of *whistleblowers* die corruptie aankaarten, ondergaan intimidatie en geweld.⁵

Volgens het Australische Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT) tast corruptie de volledige Iraakse samenleving aan. Vaak is voor de meest doordeweekse dienstverlening een omkoopsom vereist. In overheidsinstellingen vinden op alle hiërarchische niveaus witwaspraktijken, nepotisme en diefstal van overheidsgeld plaats. Ook bij de aanstelling van overheidsfunctionarissen en de toekenning van overheidscontracten zijn corrupte praktijken en zelfverrijking schering en inslag. Net zozeer is de werking van het gerecht, de politie, de veiligheidsdiensten en de douane aangetast. In het bijzonder in de olie-industrie worden enorme sommen verduisterd. Criminele netwerken, die met hooggeplaatste politici en ambtenaren samenspannen, strijken met oliesmokkel fortuinen op.⁶ DFAT omschrijft de corruptie in de KAR als extreem hoog, zij het minder alomtegenwoordig dan in de rest van het land. De kwaliteit van de openbare dienstverlening in de regio gaat achteruit, onder meer omdat aanzienlijke inkomsten uit de oliehandel verduisterd worden.⁷

De *2020 Corruption Perceptions Index* van Transparency International kent de onderzochte landen een score van nul tot honderd toe op basis van de waargenomen corruptie. Terwijl de best scorende landen Nieuw-Zeeland en Denemarken een score van 88 optekenen, behaalt Irak een score van 21. Van de 180 onderzochte landen staat Irak op de 160ste plaats, op gelijke hoogte met onder meer Eritrea, Cambodja en Tsjaad.⁸ Ook de voorgaande jaren scoorde Irak onafgebroken laag op deze *Corruption Perceptions Index*.⁹

De Bertelsmann Stiftung *Transformation Index* van 2020 omschrijft corruptie als inherent aan de werking van de Iraakse overheidsinstellingen. Dit ondergraaft de burgerrechten in het land en heeft

² USDOS, 30/03/2021, [url](#)

³ USDOS, 11/03/2020, [url](#)

⁴ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

⁵ Freedom House, 03/03/2021, [url](#)

⁶ DFAT, 17/08/2020, p. 14, [url](#)

⁷ DFAT, 17/08/2020, p. 15, [url](#)

⁸ Transparency International, 2021, [url](#)

⁹ Transparency international, 2020, [url](#) ; Transparency International, 2019, [url](#)

een negatieve socio-economische en politieke impact.¹⁰ Ook in de KAR is corruptie wijdverspreid.¹¹ De onafhankelijke werking van het Iraakse gerecht wordt belemmerd door politieke inmenging, patronage en cliëntelisme, hetgeen de gerechtelijke vervolging van (voormalige) toppolitici wegens corruptie tegengaat.¹² Ook eerdere rapporten van de Bertelsmann Stiftung geven aan dat wijdverspreide corruptie de werking van de Iraakse overheidsinstellingen aantast. Ondanks de herhaalde beloften van opeenvolgende Iraakse regeringen om corruptie aan te pakken blijft een alomvattende aanpak van het probleem uit en ontsnappen corrupte functionarissen en politici doorgaans aan vervolging. Door een verlaging van de ambtenarenlonen leek corruptie in de periode 2015 - 2017 zelfs toe te nemen. De instellingen die opgericht werden om corruptie tegen te gaan, zoals de Iraqi Commission on Public Integrity (CPI), schieten tekort. Bovendien ondergaat het personeel van deze instellingen intimidatie en politieke druk, stelt de Bertelsmann Stiftung¹³ in een rapport dat de periode van februari 2015 tot januari 2017 beslaat.¹⁴

De Wereldbank rapporteert dat corruptie vooral onder Iraakse jongeren het wantrouwen tegenover de Iraakse staatsinstellingen en het politieke systeem aanwakkert.¹⁵ De openbare diensten zijn vergaand door corruptie aangetast. Onderzoek wijst uit dat meer dan de helft van de respondenten in een enquête door Arab Barometer in 2019 aangaf omkoopsommen te moeten betalen voor onderwijsvoorzieningen en gezondheidszorg.¹⁶ Volgens de *Worldwide Governance Indicators* van de Wereldbank scoort Irak de afgelopen jaren onafgebroken laag op de indicator *control of corruption*.¹⁷

Volgens het U4 Anti-Corruption Resource Centre, een Noorse ngo die multi-disciplinair onderzoek naar corruptie opzet, ligt het *muhasassa*-systeem, waarbij de proportionele vertegenwoordiging van etno-sektarische groepen in de politieke instellingen gegarandeerd wordt, aan de basis van het sektarisme, het nepotisme en de systematische corruptie die de werking van de Iraakse overheid typeren.¹⁸ In combinatie met de socio-economische uitdagingen waarmee Irak kampt, resulteert zulks in de volkomen erosie van het publieke vertrouwen in het optreden van de Iraakse overheid, met aanhoudende, grootschalige manifestaties tot gevolg.¹⁹ Onderzoek door het National Democratic Institute wijst uit dat corruptie in Irak volgens de meerderheid van de bevolking nog steeds toeneemt, inclusief in de KAR. Vooral over de corrupte praktijken van de kant van hooggeplaatste politici uiten de deelnemers aan dit onderzoek hun bezorgdheid. Ook van corruptie in het onderwijssysteem, de gezondheidszorg en in de provincieraden maken de respondenten gewag.²⁰ Al geeft de meerderheid van de respondenten in het onderzoek door het National Democratic Institute aan dat de dienstverlening in Irak sinds 2018 verbeterd is, verklaart drie op tien respondenten dat het overheidsperoneel meestal giften of geldsommen verlangt voor de bewezen diensten. Het onderzoek wijst verder uit dat omkoping gangbaar is bij het verwerven van een job of een promotie.²¹ Ook in het leger en de politie zijn corrupte praktijken courant. Officieren drukken de salarissen van geregistreerde maar niet actieve soldaten, zogeheten *ghost soldiers*, achterover.²² De milities die actief blijven in Irak

¹⁰ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 4, [url](#)

¹¹ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 9, [url](#)

¹² Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, pp. 11-13, [url](#)

¹³ De Bertelsmann Stiftung Transformation Index is een project van de Bertelsmann Stiftung waarin de evolutie naar een democratisch staatsbestel en naar een markteconomie van 129 landen geanalyseerd wordt. Daartoe worden landenexperts en academici ingeschakeld.

¹⁴ Bertelsmann Stiftung, 2018, [url](#)

¹⁵ World Bank, 2020, pp. 36-37, [url](#)

¹⁶ World Bank, 2020, p. 38, [url](#)

¹⁷ World Bank, 2019, [url](#)

¹⁸ U4 Anti-corruption Resource Centre, 11/12/2020, p. 1, [url](#)

¹⁹ U4 Anti-corruption Resource Centre, 11/12/2020, p. 2, [url](#)

²⁰ U4 Anti-corruption Resource Centre, 11/12/2020, p. 10, [url](#)

²¹ U4 Anti-corruption Resource Centre, 11/12/2020, p. 12, [url](#)

²² U4 Anti-corruption Resource Centre, 11/12/2020, p. 14, [url](#)

spannen met politici samen om bij de toekenning van overheidscontracten op grote schaal geld te verduisteren. Meerdere militieleiders werkten zich op tot puissant rijke zakenmannen.²³

Irak-expert Toby Dodge stelt dat het politieke systeem in Irak corruptie onder meer uitlokt door verkozen politici de bevoegdheid voor benoemingen in de overheidsadministratie toe te kennen. De instandhouding van deze praktijk doet het overheidspersoneel in de periode van 2004 tot 2016 toenemen van 850.000 tot 7,5 miljoen. Politiek benoemde topambtenaren reiken overheidscontracten uit aan ondernemers die aan dezelfde politieke partij verbonden zijn en houden deze een hand boven het hoofd wanneer de kwaliteit van de geleverde prestaties te wensen overlaat.²⁴

In juli 2020 rapporteert The New York Times dat in geen enkele andere natie meer nationale rijkdom naar het buitenland versluisd wordt dan in Irak. Het land geldt als een door corrupte politici en milities in stand gehouden kleptocratie:

“Iraqi political life may look like gang warfare to outsiders, but on most days its turbulent surface conceals a calm and cheerful business of looting. At every government ministry, the biggest spoils are allocated by unwritten agreement to one faction or another. The Sadrists have the Health Ministry, the Badr Organization has long had the Interior Ministry and the Oil Ministry belongs to Al-Hikma.”²⁵

Sommige van de sjjiitische milities in Irak, zoals Kataeb Hezbollah, overtroeven Iraakse politici en houden een systeem van zelfverrijking in stand:

“The militias have been aided and abetted by a new Iraqi political class whose sole ethic is self-enrichment. Over the years, this cross-sectarian cabal has mastered scams at every level: routine checkpoint shakedowns, bank fraud, embezzling from the government payroll. Adel Abdul Mahdi, who was hailed as a potential reformer when he became Iraq’s prime minister in 2018, hoped to subordinate the militias to the state. Instead, they outmaneuvered and overpowered him. His cabinet included people with ties to some of the worst graft schemes afflicting the country.”²⁶

Tegelijk houden de milities het Iraakse zakenleven in hun greep. Een (corrupte) magnaat in de bouwsector getuigt dat zakenlui zonder de betaling van smeergeld aan politici en zonder ruggensteun van een militia niet aan de bak komen.²⁷

The Independent rapporteert in juni 2020 dat ettelijke miljarden overheidsgeld naar onbestaande of niet doorgevoerde projecten doorgesluisd worden. Onder meer duizenden niet operationele industriële projecten in de privésector en tientallen overheidsbedrijven, verspreid over het ganse grondgebied, ontvangen subsidies.²⁸

Een lid van de parlementaire commissie die onderzoek doet naar corruptie informeert The Guardian in 2016 dat corruptie alomtegenwoordig is in Irak:

“Everybody is corrupt, from the top of society to the bottom. (...) Believe me, most of the senior names in the country have been responsible for stealing nearly all its wealth. There are names at the top of the tree who would kill me if I went after them. When people here steal, they steal openly. They brag about it. There is a virus here, like Ebola. It is called corruption. There is no hope, I am sorry to say.”²⁹

²³ U4 Anti-corruption Resource Centre, 11/12/2020, p. 15, [url](#)

²⁴ Dodge T., 01/10/2019, [url](#)

²⁵ The New York Times, 29/07/2020, [url](#)

²⁶ The New York Times, 29/07/2020, [url](#)

²⁷ The New York Times, 29/07/2020, [url](#)

²⁸ USDOS, 30/03/2021, [url](#)

²⁹ The Guardian, 19/02/2016, [url](#)

Voormalig vice-president Iyad Allawi verklaart aan The Guardian dat het aartsmoelijk is om op te treden tegen corruptie in Irak: "There are organized corruption syndicates running the country."³⁰

Socioloog Ali al- Khafaji informeert Al-Monitor hoe alledaags het is in Irak om een overheidsbeambte een geldsom te betalen om de afwikkeling van een administratieve procedure te bespoedigen:

"Bribery has become commonplace in Iraq, and it is covered up with justifications or special arrangements. Many Iraqis have grown accustomed to visiting a [state agency] employee at home or in an agreed-upon place to give him a commission for expediting an administrative procedure and overcoming legal obstacles."³¹

In het bijzonder bij het uitvoeren van openbare werken leidt de verwevenheid tussen privébedrijven en politici tot corruptie. Hieromtrent citeert Al-Monitor auteur Hussein Hussein:

"Corruption in infrastructure projects is widely linked to political corruption, and political officials are often directly involved in it. Contracting projects in Iraq are investment projects monopolized by a group of parties and influential people in power. They finance themselves through these contracts, while each party covers for the other. The contracting process goes through several stages of coordination and planning among influential officials and contractors. The first step is starting the contracting as well as securing the money for it. The amount is then doubled to make room for bribery, embezzlement and manipulation. Following the amount estimation stage comes another stage, which is determining the contractor or the company based on a prior agreement with government officials. Ultimately, the project is implemented with minimal specifications to achieve higher profits."³²

De Noorse COI-onderzoeksdienst Landinfo illustreert de wijze waarop corruptie plaatsvindt in Irak door toe te lichten hoe staatloze Palestijnen aan identiteits- en reisdocumenten raken. Ook voor documenten waarop deze rechtmatig aanspraak kunnen maken dient een omkoopsom betaald te worden. Zelfs wanneer het betreffende aanvraagformulier correct ingevuld wordt, slagen de bevoegde beambten erin om tekortkomingen op te merken en de aanvrager onder druk te zetten om een omkoopsom te betalen.³³

In een interview met The Independent omschrijft een voormalig minister de Iraakse regering als "een geïnstitutionaliseerde kleptocratie".³⁴ Ook volgens politiek wetenschapper en activist Ghassan al-Attiyah is corruptie in Irak alomtegenwoordig:

"You can't get a job in the army or the government unless you pay; you can't even get out of prison unless you pay. Maybe a judge sets you free but you must pay for the paperwork, otherwise you stay there. Even if you are free you may be captured by some officer who paid \$10,000 to \$50,000 for his job and needs to get the money back."³⁵

2. Maatregelen tegen corruptie

In augustus 2020 richt eerste minister Mustafa al-Khadimi bij decreet een "speciaal en permanent" comité op dat voor het onderzoek en de gerechtelijke vervolging van grootschalige corruptie in ministeries en overheidsinstellingen instaat.³⁶ In het najaar van 2020 ontslaat de Iraakse ministerraad

³⁰ The Guardian, 19/02/2016, [url](#)

³¹ Al-Monitor, 14/09/2015, [url](#)

³² Al-Monitor, 27/02/2015, [url](#)

³³ Landinfo, 23/01/2014, p.21, [url](#)

³⁴ The Independent, 04/03/2013, [url](#)

³⁵ The Independent, 04/03/2013, [url](#)

³⁶ USDOS, 30/03/2021, [url](#)

een duizendtal Iraakse ambtenaren vanwege veroordelingen wegens verspilling, omkoping en/of geldverduistering. In de KAR zijn in de periode van januari 2020 tot november 2020 158 rechtszaken wegens corruptie aan de gang.³⁷ In februari 2019 noemt de voormalige Iraakse eerste minister Adil Abdul Mahdi de bestrijding van corruptie een topprioriteit³⁸ en richt de High Council for Combatting Corruption op.³⁹ Ook het Iraakse parlement kondigt maatregelen aan om corruptie tegen te gaan.⁴⁰ In oktober 2019 ontslaat de Iraakse ministerraad een duizendtal ambtenaren vanwege corruptie. In augustus 2019 meldt het kabinet van de eerste minister dat de High Council for Combating Corruption gerechtelijke vervolging opstartte in 8.824 corruptiedossiers.⁴¹ Ondanks een uitbreiding van het mandaat van de Integrity Commission,⁴² beoordeelt het United States Department of State (USDOS) de performantie van deze instelling als gering.⁴³ Het personeel van deze organisatie ondergaat intimidatie en politieke druk, stelt de Bertelsmann Stiftung.⁴⁴ Ook andere instanties met een mandaat om corruptie aan te pakken, zoals de Federal Board of Audit, de Inspectors General en het Parliamentary Committee on Integrity, zijn ineffectief en beschikken niet over de middelen en de autoriteit om daadkrachtig op te treden.⁴⁵ Voormalig eerste minister Haider al-Abadi plaatste de strijd tegen corruptie eveneens hoog op de agenda maar slaagde er niet in om hervormingen door te voeren.⁴⁶ De Amnesty Law die al-Abadi in 2016 uitvaardigt, blijkt contraproductief in de strijd tegen corruptie. Deze wetgeving vormt de basis voor de vrijlating van honderden wegens corruptie veroordeelde politici en functionarissen.⁴⁷ Wetgeving voor de bestraffing van corruptie blijft onuitgevoerd, zo is het voor veroordeelde functionarissen bijvoorbeeld niet verboden om een openbaar ambt uit te oefenen.⁴⁸

Ondanks de reële politieke wil van sommige Iraakse toppolitici om tegen corruptie op te treden, werken de gevestigde belangen dit tegen en blijft de huidige benadering te kleinschalig om de ingebakken, structurele corruptie een halt toe te roepen, aldus de Bertelsmann Stiftung.⁴⁹ Al kondigde iedere Iraakse regering sinds 2006 maatregelen tegen corruptie aan,⁵⁰ een alomvattende aanpak blijft uit en het merendeel van de corrupte politici en ambtenaren ontsnapt aan vervolging:

"There has been no holistic anti-corruption approach at all administrative and political levels, nor in the business sector. In the absence of systematic prosecution of office abuse, officials have no real incentive to give up the prospect of personal gains. Some isolated anti-corruption actions against influential political actors were either used to convince the public of the government's commitment to fight corruption or to target opponents."⁵¹

Ervaren correspondent in Irak Patrick Cockburn duidt erop dat corruptie moeilijk aangepakt kan worden omdat de maatschappelijke elite en de patronagenetwerken die deze opbouwden baat hebben bij de instandhouding van het bestaande systeem:

"Iraqis and Saudis may denounce corruption at the top but millions of them have a stake in the system, which gives it a certain stability. In Iraq, for instance, some 4.5 million Iraqis work for the

³⁷ USDOS, 30/03/2021, [url](#)

³⁸ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 31, [url](#)

³⁹ USDOS, 11/03/2020, [url](#)

⁴⁰ UN Security Council, 02/05/2019, p. 2, [url](#)

⁴¹ USDOS, 11/03/2020, [url](#)

⁴² UN Security Council, 02/05/2019, p. 2, [url](#)

⁴³ USDOS, 11/03/2020, [url](#)

⁴⁴ Bertelsmann Stiftung, 2018, [url](#)

⁴⁵ U4 Anti-corruption Resource Centre, pp. 18-20, [url](#)

⁴⁶ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 13, [url](#)

⁴⁷ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 31, p. 33, [url](#)

⁴⁸ World Bank, 2020, p. 112, [url](#)

⁴⁹ Bertelsmann Stiftung, 29/04/2020, p. 31, [url](#)

⁵⁰ Bertelsmann Stiftung, 2018, pp. 12-13, p. 24, [url](#)

⁵¹ Bertelsmann Stiftung, 2018, pp. 12-13, [url](#)

state and these are the plum jobs that others would like to have. Though political leaders in Baghdad talk about reforming this system, it is politically dangerous to do so because the networks of corruption and patronage established themselves too long ago and involve too many powerful people and parties. "Anti-corruption campaigns" – in Iraq as in Saudi Arabia – are often just one group of super-rich trying to displace another."⁵²

3. Documentenfraude

Volgens DFAT zijn vervalste documenten makkelijk en goedkoop te verkrijgen in Irak. Ook authentieke documenten kunnen frauduleus verkregen worden, doorgaans door de omkoping van de bevoegde beampten.⁵³ De Norwegian Refugee Council (NRC) rapporteert corruptie en omkooppraktijken bij de aflevering van identiteits- en andere documenten aan *internally displaced persons* (IDP's).⁵⁴ In 2018 rapporteert het Noorse Landinfo dat tal van Iraakse documenten die op de Noorse ambassade in Amman voorgelegd worden vervalsingen blijken te zijn.⁵⁵ In een interview met de Immigration and Refugee Board of Canada (IRB) verklaart de directeur van de International Organization for Migration (IOM) in Bagdad dat tal van vervalste documenten in omloop zijn in Irak:

"It is not necessar[il]y big criminal gangs, but more petty criminal gangs or people working in administration [who] want to make extra money by selling documents. It is very easy to establish contact with somebody in [the] administration [who] will facilitate to have a passport or any other identity document."⁵⁶

In februari 2016 licht een medewerker van het Middle East and North Africa (MENA) bureau van Het Hoog Commissariaat van de Verenigde Naties voor Vluchtelingen (United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR) in Amman toe dat vervalste Iraakse documenten vooral buiten Irak gebruikt worden:

"Fraudulent documents are quite easily obtained but have limited utility inside Iraq since they are quickly recognized as such. More often, fraudulent documents are used outside Iraq to suggest areas of origin (e.g., ... conflict areas)."⁵⁷

Voorts geeft deze medewerker van UNHCR te kennen dat "Mredy Souk", een handelsoord gelegen nabij Sadr City in Bagdad, bekend staat als een plek waar vervalste documenten en de bijhorende stempelafdrukken aangekocht kunnen worden.⁵⁸

Vooral ten tijde van het oplaaiende sektarische geweld in de periode 2006- 2007 waren tal van valse identiteitsdocumenten in omloop in Irak. In deze periode bedienden bepaalde Iraakse burgers zich van valse identiteitsdocumenten om hun geloofsovertuiging te verbergen, rapporteert het Britse UK Home Office in december 2014.⁵⁹

3.1. Identiteitskaart

Het Noorse Landinfo rapporteert in 2018 dat sinds een aantal jaren een nieuwe elektronische identiteitskaart ingevoerd is in Irak. Volgens Landinfo heeft deze elektronische identiteitskaart een

⁵² The Independent, 06/07/2018, [url](#)

⁵³ DFAT, 17/08/2020, p. 67, [url](#)

⁵⁴ NRC, 2019, p. 19, [url](#)

⁵⁵ Landinfo, 11/04/2018, p. 13, [url](#)

⁵⁶ IRB, 18/02/2016, [url](#)

⁵⁷ IRB, 18/02/2016, [url](#)

⁵⁸ IRB, 18/02/2016, [url](#)

⁵⁹ United Kingdom Home Office, 24/12/2014, p. 79, [url](#)

aantal echtheidskenmerken die maken dat ze moeilijk te vervalsen is. Landinfo heeft geen weet van vervalsingen van dit document.⁶⁰ Landinfo rapporteert verder dat het nog jaren duurt voor alle identiteitskaarten vervangen zijn door nieuwe elektronische identiteitskaarten.⁶¹ Voor het bekomen van een nieuwe elektronische identiteitskaart dient de aanvrager diens huidige identiteitskaart, nationaliteitsbewijs, woonattest en rantsoenkaart voor te leggen.⁶² Het is bekend dat deze documenten vervalst of op frauduleuze wijze bekomen kunnen worden.⁶³ De geraadpleegde bronnen verschaffen geen duidelijkheid over de manier waarop de bevoegde diensten bij de uitreiking van een nieuwe elektronische identiteitskaart de authenticiteit van deze documenten nagaan.

DFAT geeft aan dat de vorige versies van Iraakse identiteitskaarten in vergelijking met de huidige elektronische identiteitskaart zwakke echtheidskenmerken hebben. De procedures die bij het verkrijgen van deze documenten golden, waren gedateerd en onbetrouwbaar.⁶⁴ Van de vorige versie van de Iraakse identiteitskaart zijn relatief goedkoop vervalsingen beschikbaar, meldt Landinfo. Tal van Iraakse burgers verschaffen zich dergelijke documenten om tijd te winnen aangezien het verscheidene maanden in beslag kan nemen om een identiteitsdocument op een legale manier te verkrijgen.⁶⁵

Het Nederlandse ambtsbericht van november 2016 rapporteert dat bij het aanvragen van Iraakse identiteitsdocumenten omkoping kan plaatsvinden, al is het onbekend op welke schaal dit gebeurt. De redenen van dergelijke omkoping zijn onder meer het versnellen van de aanvraagprocedure of ter compensatie voor het ontbreken van sommige vereiste documenten.⁶⁶ De directeur van IOM in Bagdad informeert IRB dat de echtheidskenmerken van Iraakse identiteitsdocumenten niet effectief zijn. Onder meer identiteitskaarten konden (voor de invoering van de nieuwe elektronische identiteitskaart) relatief makkelijk nagemaakt worden.⁶⁷

3.2. Paspoort

Volgens DFAT beschikken de huidige A-serie en de vorige G-serie van Iraakse paspoorten over degelijke echtheidskenmerken. De S-serie van Iraakse paspoorten die in de periode van 2003 tot 2006 afgeleverd werden, kon makkelijker vervalst worden en van deze documenten waren goedkope vervalsingen in omloop.⁶⁸ Tegelijk worden Iraakse A-serie paspoorten afgeleverd op basis van documenten die vervalst of op frauduleuze wijze bekomen worden, zoals nationaliteitsbewijzen, identiteitskaarten, rantsoenkaarten en geboorteattesten.⁶⁹

In 2018 rapporteert het Noorse Landinfo dat Iraakse paspoorten relatief makkelijk aan te passen of te vervalsen zijn. Onder meer van paspoorten in de G- en in de A- serie zijn vervalsingen in omloop, waarbij authentieke paspoorten vervalste persoonsgegevens bevatten. Daarnaast is het mogelijk om authentieke exemplaren van paspoorten te bekomen die afgeleverd zijn op basis van vervalste identiteitskaarten en/of nationaliteitsbewijzen. Voorts is de wijze waarop de namen met Latijnse letters gespeld zijn niet uniform. Dit kan tot misverstanden en vermoedens van vervalsing aanleiding geven, ook wanneer het paspoort authentiek is. Een ander probleem is dat familienamen die onder het Baa'th-

⁶⁰ Landinfo, 11/04/2018, p. 27, [url](#)

⁶¹ Landinfo, 16/12/2015, p. 22, [url](#)

⁶² IRB, 23/08/2017, [url](#)

⁶³ DFAT, 09/10/2018, p. 32, [url](#) ; NRC/IDMC, 04/03/2010, p. 210, [url](#)

⁶⁴ DFAT, 17/08/2020, p. 67, [url](#)

⁶⁵ Landinfo, 11/04/2018, pp. 26-27, [url](#); Landinfo, 23/01/2014, p. 20, [url](#)

⁶⁶ Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, 14/11/2016, p. 19, [url](#)

⁶⁷ IRB, 18/02/2016, [url](#)

⁶⁸ DFAT, 09/10/2018, p. 32, [url](#)

⁶⁹ DFAT, 09/10/2018, p. 32, [url](#)

regime niet toegelaten waren, niet altijd in de paspoorten vermeld worden. Naast vervalste paspoorten zijn ook vervalste reisvisa voor Europese landen in omloop.⁷⁰

Het Nederlandse ambtsbericht van november 2016 rapporteert dat bij het aanvragen van Iraakse identiteitsdocumenten omkoping kan plaatsvinden, al is het onbekend op welke schaal dit gebeurt.⁷¹ De directeur van IOM in Bagdad informeert IRB dat de echtheidskenmerken van Iraakse identiteitsdocumenten niet effectief zijn. Ook paspoorten kunnen relatief makkelijk nagemaakt worden.⁷² Dezelfde bron verklaart dat het zo'n 25.000 Iraakse Dinar (zo'n twintig dollar) kost om een paspoort te bekomen. Voor wie de aanvraagprocedure te lang duurt of omwille van andere redenen geen authentiek paspoort kan of wil bekomen, zijn nagemaakte paspoorten verkrijgbaar op de zwarte markt. Afhankelijk van de kwaliteit van de vervalsing varieert de prijs van een vervalst paspoort van 100 tot 300 dollar.⁷³ Het Assyrian International News Agency, een nieuwsagentschap dat de ontwikkelingen in het Midden-Oosten belicht vanuit het perspectief van de Assyrische gemeenschap, rapporteert in 2007 dat er ook tal van authentieke Iraakse paspoorten in omloop zijn die gebruikt worden door personen die lijken op de rechtmatige houder van het paspoort.⁷⁴

3.3. Nationaliteitsbewijs

Volgens DFAT worden Iraakse nationaliteitsbewijzen vaker dan identiteitsbewijzen of paspoorten op frauduleuze wijze bekomen.⁷⁵ In 2018 rapporteert het Noorse Landinfo dat een groot aantal van de Iraakse nationaliteitsbewijzen (*jinsiya*) die op de Noorse ambassade in Amman voorgelegd worden vervalst blijken te zijn. Er wordt aangegeven dat vervalste nationaliteitsbewijzen voor zo'n 150 dollar te koop aangeboden worden.⁷⁶ Er zijn bijgevolg tal van vervalsingen in omloop.⁷⁷ Landinfo voegt toe dat nationaliteitsbewijzen geen watermerk bevatten en dat zulks nooit het geval is geweest.⁷⁸

Het Nederlandse ambtsbericht van november 2016 rapporteert dat bij het aanvragen van Iraakse identiteitsdocumenten omkoping kan plaatsvinden, al is het onbekend op welke schaal zulks gebeurt. De redenen van dergelijke omkoping zijn onder meer het versnellen van de aanvraagprocedure of het "compenseren" van ontbrekende vereiste documenten.⁷⁹ De directeur van IOM in Bagdad informeert IRB dat de echtheidskenmerken van Iraakse identiteitsdocumenten niet effectief zijn. Ook nationaliteitsbewijzen kunnen makkelijk nagemaakt worden.⁸⁰ Ook eerder maakte IOM gewag van wijdverspreide fraude met nationaliteitsbewijzen en andere identiteitsdocumenten.⁸¹

3.4. Andere documenten

DFAT merkt op dat documenten die door religieuze instanties afgeleverd worden, zoals huwelijksaktes, scheidingsaktes en attesten aangaande voogdijschap, geen echtheidskenmerken hebben.⁸² Rantsoenkaarten en geboorteattesten kunnen volgens DFAT nagemaakt of op frauduleuze wijze verkregen worden.⁸³ Landinfo rapporteert in 2018 dat Iraakse geboorteattesten frequent vervalst

⁷⁰ Landinfo, 11/04/2018, pp. 13- 15, [url](#); Landinfo, 23/01/2014, pp. 13-14, [url](#)

⁷¹ Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, 14/11/2016, p. 19, [url](#)

⁷² IRB, 18/02/2016, [url](#)

⁷³ IRB, 18/02/2016, [url](#)

⁷⁴ AINA, 29/11/2007, [url](#)

⁷⁵ DFAT, 09/10/2018, p. 31, [url](#)

⁷⁶ Landinfo, 11/04/2018, p. 30, [url](#)

⁷⁷ Landinfo, 23/01/2014, pp. 25-26, [url](#)

⁷⁸ Landinfo, 11/04/2018, p. 30, [url](#)

⁷⁹ Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, 14/11/2016, p. 19, [url](#)

⁸⁰ IRB, 18/02/2016, [url](#)

⁸¹ IRB, 25/11/2013, [url](#)

⁸² DFAT, 17/08/2020, p. 67, [url](#)

⁸³ DFAT, 09/10/2018, p. 32, [url](#)

worden, onder meer omdat het document nodig is om een identiteitskaart of een nationaliteitsbewijs te bekomen.⁸⁴ Diplomatieke bronnen in Amman informeren Landinfo daarenboven dat bij hun diensten frequent vervalste overlijdensattesten voorgelegd worden.⁸⁵ Ook van woonattesten circuleren vervalsingen, verklaart een vertegenwoordiger van IOM in Irak aan IRB.⁸⁶ Ook rantsoenkaarten, die afgeleverd worden om beroep te doen op het Public Distribution System (PDS), de door het ministerie van Handel beheerde voedselbedeling aan de Iraakse bevolking, worden volgens Norwegian Refugee Council (NRC) en het Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC) vervalst.⁸⁷ De Wereldbank rapporteert dat het PDS door corruptie geteisterd wordt.⁸⁸ In 2011 maakt de Special Inspector General for Iraqi Reconstruction (SIGIR) gewag van grootschalige fraude met diploma's in Irak. Er is sprake van duizenden fraudegevallen.⁸⁹ Ook in de KAR wordt fraude met diploma's gerapporteerd.⁹⁰

4. Mensensmokkel

Europol rapporteert in april 2021 dat criminele organisaties die mensensmokkel opzetten vervalste documenten aanmaken voor migranten die Europa op irreguliere wijze inreizen.⁹¹ Mensensmokkel geldt als een hoogst lucratieve activiteit van de georganiseerde misdaad in Europa en documentenfraude is een wezenlijk onderdeel van de strategie van deze smokkelnetwerken.⁹² Het UNHCR rapporteert in 2017 dat de criminele netwerken die onder meer Irakezen naar het buitenland smokkelen de voorbije jaren steeds professioneler te werk gaan:

"Smuggling networks catering to Arabic speakers underwent an incredible evolution in 2016. It started with opportunistic local money-making by offering transport and accommodation, and transformed into an intricate international criminal business within a few months. Now, smuggling offers on Facebook include international illegal travel by land, air and sea, bribing embassy officials into providing visas, stealing passports in one country and selling them in another, and forgery of a large variety of documents."⁹³

Tal van Iraakse burgers die het land ontvluchten doen hierbij beroep op mensensmokkelaars die hen de benodigde reisdocumenten aanleveren. Fraude met reis- en andere documenten maakt volgens het Strategic Studies Institute (SSI) een essentieel onderdeel uit van de modus operandi van dergelijke smokkelnetwerken.⁹⁴ De mensensmokkel van Irak naar Europa creëerde een circuit waarin valse Iraakse documenten verhandeld worden. Nagenoeg alle documenten worden vervalst: geboortecertificaten, huwelijkscertificaten, overlijdenscertificaten, militaire documenten, rijbewijzen en identiteitskaarten, zo meldt een expert van het Zweedse Migration Office het Assyrian International News Agency (AINA).⁹⁵ Ook in het buitenland worden vervalste documenten te koop aangeboden.⁹⁶ In 2019 rolt de Duitse politie in Keulen een smokkelnetwerk op en arresteert twee Irakezen. Onder meer schriftvervalsing en het gebruik van vervalste documenten wordt hen ten laste gelegd.⁹⁷ In september 2017 pakt de federale gerechtelijke politie in België tien leden van een Iraakse criminele

⁸⁴ Landinfo, 11/04/2018, p. 32, [url](#)

⁸⁵ Landinfo, 11/04/2018, p. 32, [url](#)

⁸⁶ IRB, 25/11/2013, [url](#)

⁸⁷ NRC/IDMC, 04/03/2010, p. 210, [url](#)

⁸⁸ World Bank, 2020, p. 107, [url](#)

⁸⁹ SIGIR, 30/01/2011, p. 79, [url](#)

⁹⁰ Rudaw, 14/03/2013, [url](#); Ekurd daily, 28/07/2012, [url](#)

⁹¹ Europol, 12/04/2021, pp. 74-76, [url](#)

⁹² Europol, 28/02/2017, p. 49, [url](#)

⁹³ UNHCR, 25/06/2017, p. 27, [url](#)

⁹⁴ SSI, 06/2009, pp. 184 - 186, [url](#)

⁹⁵ AINA, 29/11/2007, [url](#)

⁹⁶ Landinfo, 23/01/2014, p. 6, [url](#)

⁹⁷ Infomigrants, 09/04/2019, [url](#)

bende op. Bij huiszoeken bij leden van deze bende worden vervalste documenten gevonden.⁹⁸ In Finland onderscheppen de douanediensden in 2015 tal van pakketten die vervalste Iraakse of Syrische paspoorten en/of identiteitsdocumenten bevatten.⁹⁹ Van de 226 smokkelnetwerken die in 2014 opgerold worden in Frankrijk blijkt nagenoeg de helft rechtstreeks betrokken bij het vervalsen van documenten.¹⁰⁰

⁹⁸ De Standaard, 21/09/2016, [url](#)

⁹⁹ YLE Uutiset, 24/09/2015, [url](#)

¹⁰⁰ AP News, 11/06/2015, [url](#)

Samenvatting

Diepgewortelde corruptie, wijdverspreide documentenfraude en de inmenging van smokkelnetwerken maken dat zowel in Irak als in het buitenland Iraakse identiteits- en andere officiële documenten in omloop zijn die vervalst zijn en/of die door omkoping van overheidsbeambten verworven zijn. Onder meer identiteitskaarten, paspoorten, nationaliteitsbewijzen, geboorteattesten, overlijdensattesten, woonattesten, rantsoenkaarten en diploma's worden frequent vervalst. Ook andere officiële documenten kunnen nagemaakt worden of kunnen door de omkoping van overheidsbeambten verworven worden.

Bibliografie

Geschreven en audiovisuele bronnen

- Al-Monitor (Bassem W.), *Iraq's corruption continues unchecked*, 27/02/2015, <https://www.al-monitor.com/pulse/fr/originals/2015/02/iraq-contracting-corruption-reconstruction-projects.html> [geraadpleegd op 26/06/2019]
- Al-Monitor (Bassem W.), *Iraq's government, society struggle with widespread bribery*, 14/09/2015, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2015/09/iraq-bribery-corruption-government.html> [geraadpleegd op 26/06/2019]
- AP News (Ganley E.), *Experts meet in Paris to tackle growing document fraud*, 11/06/2015, <https://www.apnews.com/fe623536e08648bc87bb5fd209a0a8f4> [geraadpleegd op 26/06/2019]
- Assyrian International News Agency (AINA) (Kino N. and Löfrgen M.), *Sweden's 300 million dollar Iraqi refugee trafficking business*, <https://web.archive.org/web/20170623195459/http://www.aina.org/reports/srtb.pdf> [geraadpleegd op 03/07/2019]
- Bertelsmann Stiftung, *BTI 2018 – Iraq report*, 2018, https://www.bti-project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2018_IRO.pdf [geraadpleegd op 27/06/2019]
- Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Country Report Iraq*, 29/04/2020, https://www.ecoi.net/en/file/local/2029486/country_report_2020_IRO.pdf [geraadpleegd op 03/05/2021]
- Bertelsmann Stiftung, *Transformation Index - Iraq Country report 2014*, 2014, <https://www.bti-project.org/en/reports/country-reports/detail/itc/irq/ity/2014/itr/mena/> [geraadpleegd op 26/06/2019]
- De Standaard, *Enkeltje Bagdad-Brussel voor 20.000 dollar*, 21/09/2016, https://www.standaard.be/cnt/dmf20160920_02477653 [geraadpleegd op 17/05/2021]
- Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT) Australian Government, *DFAT Country Information Report Iraq*, 17/08/2020, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2036511/country-information-report-iraq.pdf> [geraadpleegd op 04/05/2021]
- Dodge T., *Corruption continues to destabilize Iraq*, 01/10/2019, <https://www.chathamhouse.org/2019/10/corruption-continues-destabilize-iraq> [geraadpleegd op 04/05/2021]
- Ekurd daily, *Fake diplomas threaten Iraqi Kurdistan's university reputation*, 28/07/2012, <http://ekurd.net/mismas/articles/misc2012/7/state6387.htm> [geraadpleegd op 03/07/2019]
- Europol, *European Union: Serious and organized crime threat assessment*, 12/04/2021, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment> [geraadpleegd op 17/05/2021]
- Europol, *European Union: Serious and organized crime threat assessment*, 28/02/2017, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-2017> [geraadpleegd op 17/05/2021]
- Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Iraq*, 03/03/2021, <https://www.ecoi.net/en/document/2046520.html> [geraadpleegd op 04/05/2021]
- Immigration and Refugee Board of Canada (IRB), *Iraq : information sur le certificat de nationalité, y compris sa fonction et sa validité; les exigences et les procédures ayant trait à la délivrance, au renouvellement et au remplacement; la quantité de certificats frauduleux (2011-novembre 2013)*, 25/11/2013, <http://www.refworld.org/docid/52cd07920.html> [geraadpleegd op 02/06/2018]
- Immigration and Refugee Board of Canada (IRB), *Iraq: Availability of fraudulent identification documents, including passports, national identity cards, certificates of nationality and birth certificates; state efforts to combat fraud (2014-January 2016) [IRQ105418.E]*, 18/02/2016, <https://www.ecoi.net/en/document/1018352.html> [geraadpleegd op 09/07/2018]
- Immigration and Refugee Board of Canada (IRB), *Iraq: Requirements and procedures to obtain one of the new national identity cards, including from abroad and by proxy; information on the expansion of the issuance program, including when, where and to whom the new national identity cards have been issued; security features of the new cards; incidents of fraud (2014-2017) [IRQ105845.E]*, 23/08/2017, <https://www.ecoi.net/en/document/1424656.html> [geraadpleegd op 20/05/2021]
- Immigration and Refugee Board of Canada (IRB), *Iraq: Residence Card and Public Distribution System (PDS) ration card, including purpose and validity; requirements and procedures for the issuance, renewal and replacement of the cards; frequency of fraudulent cards; whether a person can live in the country without these*

- cards (1991-November 2013), 25/11/2013, <https://www.refworld.org/docid/52cd09414.html> [geraadpleegd op 09/07/2018]
- Infomigrants, *Cologne police raid a suspected people-smuggling ring*, 09/04/2019, <https://www.infomigrants.net/fr/post/16200/cologne-police-raid-a-suspected-people-smuggling-ring> [geraadpleegd op 17/05/2021]
- Landinfo - Norwegian Country of Origin Information Centre, *Iraq: Travel documents and other identity documents*, 23/01/2014, http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1399885524_2863-1.pdf [geraadpleegd op 26/06/2019]
- Landinfo - Norwegian Country of Origin Information Centre, *Report Iraq: travel documents and other identity documents*, 16/12/2015, https://www.landinfo.no/asset/3369/1/3369_1.pdf [geraadpleegd op 03/07/2019]
- Landinfo - Norwegian Country of Origin Information Centre, *Temanotat Irak: Reisedokumenter og andre ID - dokumenter* [Themanota Irak: Reisdokumenten en andere identiteitsdocumenten], 11/04/2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/1429416/5228_1523540269_irak-temanotat-reisedokumenter-og-andre-iddokumenter-grha-oppdatering-11042018.pdf [geraadpleegd op 09/07/2018]
- Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Irak*, 14/11/2016, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2016/11/14/algemeen-ambtsbericht-over-irak> [geraadpleegd op 09/07/2018]
- Norwegian Refugee Council (NRC), *Paperless people of post-conflict Iraq: Denied rights, barred from basic services and excluded from reconstruction efforts*, 2019, https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/paperless-people-of-post-conflict-iraq/paperless_people_medium_single_pages.pdf [geraadpleegd op 18/05/2021]
- Norwegian Refugee Council/Internal Displacement Monitoring Centre (NRC/IDMC), *Iraq: Little new displacement but in the region of 2.8 million Iraqis remain internally displaced - A profile of the internal displacement situation*, 04/03/2010, <http://www.refworld.org/docid/4b90da1d2.html> [geraadpleegd op 09/07/2018]
- Rudaw (Ahmed H.), *Iraq's Kurdistan region cracking down on fake diplomas*, 14/03/2013, <http://rudaw.net/english/kurdistan/130320131> [geraadpleegd op 03/07/2019]
- Special Inspector General for Iraq Reconstruction (SIGIR), *Quarterly report and semiannual report to the United States Congress*, 30/01/2011, <http://cybercemetery.unt.edu/archive/sigir/20130930185834/http://www.sigir.mil/publications/quarterlyreports/index.html> [geraadpleegd op 02/07/2018]
- Strategic Studies Institute (SSI) (Williams P.), *Criminals, militias and insurgents: organized crime in Iraq*, 06/2009, <http://www.strategicstudiesinstitute.army.mil/pubs/display.cfm?pubid=930> [geraadpleegd op 05/07/2019]
- The Guardian (Chulov M.), *Post-war Iraq: 'Everybody is corrupt, from top to bottom. Including me'*, 19/02/2016, <https://www.theguardian.com/world/2016/feb/19/post-war-iraq-corruption-oil-prices-revenues> [geraadpleegd op 30/06/2019]
- The Independent (Cockburn P.), *After ISIS is gone Iraq will continue to be a deeply corrupt country*, 06/07/2018, <https://www.independent.co.uk/voices/iraq-isis-corruption-airstrikes-baghdad-patrick-cockburn-a8434371.html> [geraadpleegd op 05/07/2019]
- The Independent (Cockburn P.), *Iraq 10 year on : how Baghdad became a city of corruption*, 04/03/2013, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/iraq-10-years-on-how-baghdad-became-a-city-of-corruption-8520038.html> [geraadpleegd op 05/07/2019]
- The New York Times, *Inside the Iraqi kleptocracy*, 29/07/2020, <https://www.nytimes.com/2020/07/29/magazine/iraq-corruption.html> [geraadpleegd op 03/05/2021]
- Transparency International, *Corruption perceptions index, 2021*, <https://www.transparency.org/en/cpi/2020/index/irq> [geraadpleegd op 03/05/2021]
- Transparency International, *The full data set, 2019*, <https://www.transparency.org/cpi2018#downloads> [geraadpleegd op 27/06/2019]
- U4 Anti- Corruption Resource Centre, *Iraq: overview of corruption and anti- corruption*, 20/03/2015, <https://www.u4.no/publications/iraq-overview-of-corruption-and-anti-corruption-2.pdf> [geraadpleegd op 27/06/2019]
- U4 Anti-corruption Resource Centre, *U4 helpdesk answer: corruption and anti-corruption in Iraq*, 11/12/2020, https://knowledgehub.transparency.org/assets/uploads/helpdesk/Overview-of-corruption-and-anti-corruption-in-Iraq_2021_PR_final.pdf [geraadpleegd op 10/05/2021]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *From a refugee perspective- Discourse of Arabic speaking and Afghan refugees and migrants on social media from March to December 2016*, 25/06/2017, <https://www.unhcr.org/5909af4d4.pdf> [geraadpleegd op 05/07/2018]

UN Security Council, *Implementation of resolution 2421 (2018); Report of the Secretary-General [S/2019/365]*, 02/05/2019, https://www.ecoi.net/en/file/local/2008023/S_2019_365_E.pdf [geraadpleegd op 27/06/2019]

United Kingdom Home Office, *Country Information and Guidance - Iraq: Internal relocation (and technical obstacles)*, 24/12/2014, <https://www.refworld.org/docid/54a675174.html> [geraadpleegd op 09/07/2018]

United States Department of State (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices 2018 - Iraq*, 13/03/2019, <https://www.ecoi.net/en/document/2004254.html> [geraadpleegd op 27/06/2019]

US Department of State (USDOS), *2020 Country Report on Human Rights Practices: Iraq*, 30/03/2021, <https://www.ecoi.net/en/document/2048100.html> [geraadpleegd op 30/04/2021]

World Bank, *Anticorruption fact sheet*, 19/02/2020, <https://www.worldbank.org/en/news/factsheet/2020/02/19/anticorruption-fact-sheet> [geraadpleegd op 30/04/2021]

World Bank, *Breaking out of fragility: a country economic memorandum for diversification and growth in Iraq*, 2020, <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/34416/9781464816376.pdf?sequence=4&isAllowed=y> [geraadpleegd op 12/05/2021]

World Bank, *Worldwide governance indicators*, 2019, <http://info.worldbank.org/governance/wqi/index.aspx#reports> [geraadpleegd op 27/06/2019]

YLE Uutiset, *Customs : forged IDs being mailed to asylum seekers*, 24/09/2015, http://yle.fi/uutiset/customs_forged_ids_being_mailed_to_asylum_seekers/8330640 [geraadpleegd op 05/07/2019]